

Agnieszka Czekał-Zastawny

Kraków-Olszanica, st. st. 16 i 17, AZP
102-55/101, 102

Informator Archeologiczny : badania 30, 46-47

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Odkryto 5 obiektów. Jedynie jeden z nich miał charakter jamy gospodarczej, o pozostałych nie można nic powiedzieć zarówno jeśli chodzi o funkcję, jak i chronologię. Materiał zabytkowy w większości pochodził z warstwy ornej lub warstwy przemieszania. Obiekt 4 został odkryty przy północnym profilu wykopu IV na głębokości 50 cm – na tle żółtego piasku wyodrębniło się jasnobrązowe, półkoliste zaciemnienie o rozmytych ale czytelnych granicach. Zarysy te stanowiły prawdopodobnie południową granicę jamy o średnicy nie mniejszej niż 70 cm. Z wyższych partii (około 30–40 cm), położonych nad obiektem, pozyskano 2 fragmenty ceramiki starożytnej.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Krakowie. Badania będą kontynuowane.

Kraków-Kurdwanów, st. 10

patrz: paleolit

KRAKÓW-Kurdwanów, st. 11,
AZP 103-56/53

- osada neolityczna
- osada kultury przeworskiej (okres wpływów rzymskich)
- osada późnośredniowieczna

Sondażowe badania wykopaliskowe w związku z budową autostrady A4, przeprowadzone w dniach od 13 do 21 listopada przez mgr. Stanisława Wilka (Krakowski Zespół do Badań Autostrad). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad w Warszawie. Pierwszy sezon badań. Założono 9 wykopów sondażowych, obejmując nimi dwie formy terenowe, na których według karty AZP zlokalizowane jest stanowisko. Przebadano powierzchnię 1,8 ara.

Z uwagi na domniemane cmentarzyska (w czasie badań powierzchniowych znaleziono kilka przepalonych kości ludzkich) badaniami objęto stosunkowo dużą partię stanowiska dostępną do prac ziemnych. Trzy wykopy zlokalizowano na formie oznaczonej nr II – w żadnym z nich nie zaobserwowano jakichkolwiek śladów po nawarstwieniach lub obiektach archeologicznych. Pozyskany materiał zabytkowy (bardzo rozdrobniony) to: z warstwy ornej – ceramika średniowieczna, z warstwy 20–40 cm – fragmenty naczyń datowanych na późny okres wpływów rzymskich oraz nieliczny materiał krzemienisty. Na głębokości około 45 cm osiągnięto całec. Kolejne 4 wykopy usytuowano na formie nr I. Pozyskano z nich materiał z okresu neolitu, okresu wpływów rzymskich, średniowiecza i nowożytności. Tutaj również po osiągnięciu 40 cm pokazały się warstwy calcowe – nie zanotowano obiektów zabytkowych. Dodatkowo postanowiono założyć 2 wykopy sondażowe w miejscach najbardziej dogodnych do osiedlenia. W obu z nich materiał archeologiczny wystąpił wyłącznie w górnych partiach (warstwa orna) i nie odbiegał chronologicznie od innych artefaktów. Warstwa calca (rudę lub rudawo-żółty piasek) ukazała się również na poziomie 40 cm.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Krakowie. Badania będą kontynuowane.

Kraków-Nowa Huta-Wyciąże, st. 5

patrz: wczesna epoka żelaza

KRAKÓW-Olszanica,
st. st. 16 i 17,
AZP 102-55/101, 102

- osada neolityczna
- osada z epoki brązu
- osada wczesnośredniowieczna

Sondażowe badania wykopaliskowe w związku z budową autostrady A4, przeprowadzone w dniach od 11 września do 10 października przez mgr. Agnieszkę Czekaj-Zastawny (Krakowski Zespół do Badań Autostrad). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad w Warszawie. Pierwszy sezon badań.

W strefie przeznaczony do badań podstawowym elementem morfologii terenu jest ciek wodny Olszanica, jego dolina zalewowa oraz , wyniesiony około 9 m ponad dno doliny, rozległy cypel. W obrębie cypla lokuja się oba badane stanowiska – 16 i 17 (w rzeczywistości jedno stanowisko archeologiczne) – oraz nie objęte pracami w ramach akcji autostrad stan. 18, położone po przeciwnej (wschodniej) stronie autostrady. Z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo tych stanowisk, wspólne cechy położenia topograficznego oraz dość równomierne rozmieszczenie materiału powierzchniowego (wnioski na podstawie prospekcji terenowej), potraktowano je jako jedno stanowisko archeologiczne. Granice między stan. 16 i 17 uznano za umowne. Ogółem przebadano powierzchnię 200 m², zakładając 16 wykopów sondażowych.

Miażdżość warstwy humusowej oraz poziom skały macierzystej (less) były w poszczególnych wykopach zróżnicowane. W najwyższych punktach badanego terenu calec znajdował się na głębokości 20 cm (grzbiet cypla), natomiast w najniższych (strefa sąsiadująca z doliną zalewową) na poziomie 80 cm. Nieliczny materiał zabytkowy występował wyłącznie w obrębie warstwy humusu (z wyjątkiem ob. 1 w wykopie IX). W materiale ruchomym brak było zabytków o wyraźnie diagnostycznych cechach kulturowych. W przypadku nielicznych wyrobów krzemiennych i ceramicznych możliwe jest jednak określenie ich chronologii w ramach okresu neolitu, epoki brązu i okresu wczesnego średniowiecza. Występowanie materiału zabytkowego na powierzchni oraz w warstwie humusowej świadczyć może o tym, że badany rejon stanowiska nie został bezpośrednio objęty osadnictwem lecz był terenem znajdującym się w zasięgu strefy gospodarczej osady. Tylko w jednym miejscu – w wykopie IX i X – natrafiono na pozostałości ziemnych obiektów archeologicznych (szczątkowe ślady palenisk). Odkryto ślady jedynie dwóch obiektów osadowych. Ich interpretacja funkcjonalna jest bardzo utrudniona z uwagi na zły stan zachowania (części przydenne). Obecność niewielkiej ilości węgla drzewnych oraz fragmentu przepalanej ceramiki sugeruje, że mogły to być paleniska. Przyczyną silnego zniszczenia obiektów jest wysoki stopień erozji na grzbiecie badanego cypla oraz głęboka orka. Należy przypuszczać, że miejsce lokalizacji odkrytych obiektów ziemnych stanowi kraniec osady. Na podstawie przeprowadzonych do tej pory prac powierzchniowych i wykopaliskowych sądzić można, iż centrum osady przykryte jest obecnie nasypem istniejącej już w tym miejscu autostrady, natomiast jego partia wschodnia znajduje się we wschodniej części cypla, po przeciwnej niż badany teren stronie autostrady (st. 18).

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Krakowie. Badania będą kontynuowane.

KRAKÓW-Witkowiec,
st. st. 5, 10,
AZP 101-56/70, 75

- osada kultury ceramiki wstęgowej rytej (neolit)
- osada kulturowego cyklu lendzielsko-polgarskiego (neolit)
- osada z młodszego okresu przedrzymskiego
- osada wczesnośredniowieczna

Ratownicze badania wykopaliskowe w związku z budową osiedla domów jednorodzinnych, przeprowadzone przez J. Rydlewskiego. Finansowane przez PSOZ i Wojewodę Krakowskiego. Badaną strefę należy uznać raczej za peryferia stanowiska 10, usytuowanego w dolnych partiach stoków wyniesienia, w którego górnej partii leży st. 5. Rozgraniczenie obu stanowisk jest obecnie niemożliwe.

Eksploracją objęto spąg warstwy kulturowej i wypełniska obiektów archeologicznych wykrytych w trakcie prowadzonych nadzorów. Średnia miąższość obiektów wynosiła około 100 cm. Na stanowisku 5 zarejestrowano 37 obiektów (nr 1-37) neolitycznych (kultura ceramiki wstęgowej rytej i cykl lendzielsko-polgarski), tworzących często funkcjonalnie powiązane skupienia (obiekt mieszkalny i jamy gospodarcze). Na st. 10 odkryto 7 obiektów neolitycznych (nr 39-45) oraz pojedyncze materiały późnolateńskie i wczesnośredniowieczne.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Krakowie.

Krańciza Wola, st. 1,
gm. Grodzisk Mazowiecki,
woj. warszawskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

KRUSZYNY, st. 35,
gm. Bobrowo,
woj. toruńskie,
AZP 33-49/196

- osada kultury późnej ceramiki wstęgowej (neolit)

Badania weryfikacyjno-sondazowe, przeprowadzone w listopadzie przez mgr. Pawła Gurtowskiego (PSOZ Toruń). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Założono 40 wykopów sondazowych o wymiarach 0,5 x 0,5 m każdy. Łącznie przebadano powierzchnię 10 m².

Prace miały na celu uściślenie danych na temat istniejących zagrożeń (głęboka orka) i stanu zachowania nawarstwień kulturowych oraz pozyskanie ruchomego materiału zabytkowego, który pozwoliłby na dokładniejsze datowanie stanowiska. W trakcie prospekcji powierzchniowej, jak też w wykopach, nie stwierdzono występowania nawarstwień kulturowych lub ruchomych materiałów zabytkowych.

Dokumentacja przechowywana jest w PSOZ w Toruniu. Badania zakończono.